

శ్రీః  
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః  
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః  
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే

॥ త్రిచత్వారింశః సర్గః ॥

*This document has been prepared by*

*Sunder Kidāmbi*

*with the blessings of*

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

*His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam*

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

## ॥ త్రిచత్వారింశః సర్గః ॥

భగీరథస్య తపసా తుష్టేన శివేన గంగాం శిరసి ధారయిత్వా తస్యా  
బిందుసరోవరే త్యాగస్తత్ర స్వాత్మానం సప్తసు ధారాసు సంవిభజ్య  
భాగీరథ్యా భగీరథమనుగమ్య తత్ప్రిత్యాణాముద్ధరణం చ

దేవదేవే గతే తస్మిన్ సోఽంగుష్ఠాగ్రనిపీడితాం ।

కృత్వా వసుమతీం రామ వత్సరం సముపాసత ॥ 1.43.1 ॥

అథ సంవత్సరే పూర్ణే సర్వలోకనమస్కృతః ।

ఉమాపతిః పశుపతీ రాజానమిదమబ్రవీత్ ॥ 1.43.2 ॥

ప్రీతస్తేహం నరశ్రేష్ఠ కరిష్యామి తవ ప్రియం ।

శిరసా ధారయిష్యామి శైలరాజసుతామహం ॥ 1.43.3 ॥

తతో హైమవతీ జ్యేష్ఠా సర్వలోకనమస్కృతా ।

తదా సాతిమహద్రూపం కృత్వా వేగం చ దుఃసహం ॥ 1.43.4 ॥

ఆకాశాదపతద్ రామ శివే శివశిరస్యత ।

అచింతయచ్ఛ సా దేవీ గంగా పరమదుర్ధరా ॥ 1.43.5 ॥

విశామ్యహం హి పాతాలం స్రోతసా గృహ్య శంకరం ।

తస్యావలేపనం జ్ఞాత్వా క్రుద్ధస్తు భగవాన్ హరః ॥ 1.43.6 ॥

తిరోభావయితుం బుద్ధిం చక్రే త్రినయనస్తదా ।

సా తస్మిన్ పతితా పుణ్యా పుణ్యే రుద్రస్య మూర్ధని ॥ 1.43.7 ॥

హిమవత్ప్రతిమే రామ జటామండలగహ్వరే |  
సా కథంచిన్మహీం గంతుం నాశక్నోద్ యత్నమాస్థితా || 1.43.8 ||

నైవ సా నిర్గమం లేభే జటామండలమంతతః |  
తత్రైవాబభ్రమద్ దేవీ సంవత్సరగణాన్ బహూన్ || 1.43.9 ||

తామపశ్యత్ పునస్తత్ర తపః పరమమాస్థితః |  
స తేన తోషితశ్చాసీదత్యంతం రఘునందన || 1.43.10 ||

విససర్జ తతో గంగాం హరో బిందుసరః ప్రతి |  
తస్యాం విసృజ్యమానాయాం సప్త స్తోతాంసి జజ్ఞిరే || 1.43.11 ||

హ్లాదినీ పావనీ చైవ నలినీ చ తథైవ చ |  
తిస్రః ప్రాచీం దిశం జగ్ముర్గంగాః శివజలాః శుభాః || 1.43.12 ||

సుచక్షుశ్చైవ సీతా చ సింధుశ్చైవ మహానదీ |  
తిస్రశ్చైతా దిశం జగ్ముః ప్రతీచీం తు దిశం శుభాః || 1.43.13 ||

సప్తమీ చాన్వగాత్ తాసాం భగీరథరథం తదా |  
భగీరథోఽపి రాజర్షిదివ్యం స్యందనమాస్థితః || 1.43.14 ||

ప్రాయాదగ్రే మహాతేజా గంగా తం చాప్యనువ్రజత్ |  
గగనాచ్ఛంకరశిరస్తతో ధరణిమాగతా || 1.43.15 ||

అసర్పత జలం తత్ర తీవ్రశబ్దపురస్కృతం |  
మత్స్యకచ్ఛపసంఘైశ్చ శింశుమారగణైస్తథా || 1.43.16 ||

పతద్భిః పతితైశ్చైవ వ్యరోచత వసుంధరా |  
తతో దేవర్షిగంధర్వా యక్షసిద్ధగణాస్తథా || 1.43.17 ||

వ్యలోకయంత తే తత్ర గగనాద్ గాం గతాం తదా |  
విమానైర్నగరాకారైర్హయైర్గజవరైస్తదా || 1.43.18 ||

పారిష్లవగతాశ్చాపి దేవతాస్తత్ర విష్ణితాః |  
తదద్భృతమిమం లోకే గంగావతరముత్తమం || 1.43.19 ||

దిదృక్షవో దేవగణాః సమీయురమితౌజసః |  
సంపతద్భ్యః సురగణైస్తేషాం చాభరణౌజసా || 1.43.20 ||

శతాదిత్యమివాభాతి గగనం గతతోయదం |  
శింశుమారోరగగణైర్మీనైరపి చ చంచలైః || 1.43.21 ||

విద్యుద్భిరివ విక్షిప్తైరాకాశమభవత్ తదా |  
పాండురైః సలిలోత్పిడైః కీర్యమాణైః సహస్రధా || 1.43.22 ||

శారదాభ్రైరివాకీర్ణం గగనం హంససంప్లవైః |  
క్వచిద్ ద్రుతతరం యాతి కుటిలం క్వచిదాయతం || 1.43.23 ||

వినతం క్వచిదుద్భూతం క్వచిద్ యాతి శనైః శనైః |  
సలిలేనైవ సలిలం క్వచిదభ్యాహతం పునః || 1.43.24 ||

ముహూర్హార్థ్వపథం గత్వా పపాత వసుధాం పునః |  
తచ్ఛంకరశిరోభ్రష్టం భ్రష్టం భూమితలే పునః || 1.43.25 ||

వ్యరోచత తదా తోయం నిర్మలం గతకల్మషం |  
తత్రర్షిగణగంధర్వా వసుధాతలవాసినః || 1.43.26 ||

భవాంగపతితం తోయం పవిత్రమితి పస్పృశుః |  
శాపాత్ ప్రపతితా యే చ గగనాద్ వసుధాతలం || 1.43.27 ||

కృత్వా తత్రాభిషేకం తే బభూవుర్గతకల్మషాః |  
ధూతపాపాః పునస్తేన తోయేనాథ శుభాన్వితాః || 1.43.28 ||

పునరాకాశమావిశ్య స్వాన్ లోకాన్ ప్రతిపేదిరే |  
ముముదే ముదితో లోకస్తేన తోయేన భాస్వతా || 1.43.29 ||

కృతాభిషేకో గంగాయాం బభూవ గతకల్మషః |  
భగీరథో హి రాజర్షిదివ్యం స్యందనమాస్థితః || 1.43.30 ||

ప్రాయాదగ్రే మహారాజస్తం గంగా పృష్ఠతోఽన్వగాత్ |  
దేవాః సర్షిగణాః సర్వే దైత్యదానవరాక్షసాః || 1.43.31 ||

గంధర్వయక్షప్రవరాః సకిన్నరమహోరగాః |  
సర్వాశ్చాప్సరసో రామ భగీరథరథానుగాః || 1.43.32 ||

గంగామన్వగమన్ ప్రీతాః సర్వే జలచరాశ్చ యే |  
యతో భగీరథో రాజా తతో గంగా యశస్వినీ || 1.43.33 ||

జగామ సరితాం శ్రేష్ఠా సర్వపాపప్రణాశినీ |  
తతో హి యజమానస్య జహ్నోరద్భుతకర్మణః || 1.43.34 ||

గంగా సంప్లావయామాస యజ్ఞవాటం మహాత్మనః |  
తస్యావలేపనం జ్ఞాత్వా క్రుద్ధో జహ్వాశ్చ రాఘవ || 1.43.35 ||

అపిబత్ తు జలం సర్వం గంగాయాః పరమాద్భుతం |  
తతో దేవాః సగంధర్వా ఋషయశ్చ సువిస్మితాః || 1.43.36 ||

పూజయంతి మహాత్మానం జహ్నుం పురుషసత్తమం |  
గంగాం చాపి నయంతి స్మ దుహితృత్వే మహాత్మనః || 1.43.37 ||

తతస్తుష్టో మహాతేజాః శ్రోత్రాభ్యామసృజత్ ప్రభుః |  
తస్మాజ్జహ్వాసుతా గంగా ప్రోచ్యతే జాహ్నవీతి చ || 1.43.38 ||

జగామ చ పునర్గంగా భగీరథరథానుగా |  
సాగరం చాపి సంప్రాప్తా సా సరిత్ప్రవరా తదా || 1.43.39 ||

రసాతలముపాగచ్ఛత్ సిద్ధ్యర్థం తస్య కర్మణః |  
భగీరథోఽపి రాజర్షిర్గంగామాదాయ యత్నతః || 1.43.40 ||

పితామహాన్ భస్మకృతానపశ్యద్ గతచేతనః |

అథ తద్భస్మనాం రాశిం గంగాసలిలముత్తమం |

ప్లావయత్ పూతపాప్మానః స్వర్గం ప్రాప్తౌ రఘూత్తమ || 1.43.41 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే త్రిచత్వారింశః సర్గః ||